

Motion till riksdagen 2008/09:Kr277

av Marie Nordén m.fl. (s)

Kultur- och informationscentret Gaaltije

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur- och informationscentret Gaaltije.

Motivering

Kultur- och informationscentret Gaaltije, som är en av de få samiska institutioner som finns i Sverige och den enda på sydsamiskt område, kan indela sin verksamhet i följande områden:

- ? Språk, historia och kultur.
- ? Näring och samhälle.
- ? Information och kunskapsförmedling.
- ? Mötesplats och samiskt ”marknadstorg”.

Gaaltije bedrev under fjolåret 12 utvecklingsprojekt i syfte att stärka och utveckla det samiska närings- och kulturlivet. Av dessa var hälften EU-projekt och två i samarbete med institutioner i Norge som interreg.projekt. De övriga projekten var utredningsinriktade och hade en tämligen liten budget.

Med det arbete Gaaltije genomfört har det visat sig att kulturen fått en starkare roll i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet. I Strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning i mellersta Norrland 2007–2013 anges att utvecklingskraften i den samiska kulturen skall tas tillvara. Man avser därför stödja turistisk utveckling med naturmiljön, kulturen och kulturarvet som utvecklingspotentialer.

Centret har funnits sedan 1998 och är i dag utlämnat till projektfinansiering och bundet till beslutade strukturfondsperioder för sin överlevnad.

I inledningsskedet har det varit ett bra och smidigt sätt att bedriva EU-projekt. Verksamheter med olika inriktningar har kunnat starta samtidigt som

Fel! Okänt namn på

det gett möjligheter att pröva nya och intressanta idéer och därmed göra insatser för att utveckla såväl det lokala som det regionala kultur- och samhällslivet. Men allt eftersom resultaten förankrats och verksamheten stabiliserats har Gaaltije samtidigt kommit att uppfattas som en fast institution med en säker och stabil ekonomi. En bidragande orsak till denna uppfattning kan vara att Gaaltije sedan starten haft en på årsbasis "fast" personalbemanning på 4–5 personer som varit projektanställda.

För att bl.a. tillmötesgå de krav som ställts har Gaaltije sökt samarbete med andra institutioner och organisationer. Exempelvis har Gaaltije haft ett samarbetsavtal (avsiktsförklaring) med Mitthögskolan i Östersund (numera Mittuniversitetet) för att förbättra den samiska forskningen på sydsamiskt område. Länsstyrelsen i Jämtlands län och läns museerna i Jämtlands, Väster- norrlands och Västerbottens län är andra parter Gaaltije haft nära kontakt och samarbete med i olika projekt. Samarbetet gentemot Saemien Sijte i Snåsa, Röros museum och Sör-Trøndelag Fylkesbibliotek har prioriterats för att stärka och markera det gränsöverskridande samarbete som är naturligt i samiska sammanhang.

Ett annat prioriterat område har varit att förbättra informationen om samerna för att det är viktigt att samerna ges möjlighet att ge sin bild av sin historia och kultur, sitt språk och samhällsliv. Gaaltije har t.ex. producerat cd med information om sydsamerna och ett femtontal böcker och skrifter antingen i egen regi eller i samarbete med andra förlag.

Samtliga projekt vid Gaaltije som har finansierats med EU-medel har löpt ut, det sista under juni i år. Nya projektpengar kan sökas under hösten, men de kan i så fall användas först under vintern med start vid årsskiftet 2008/09.

Som en insats för att stärka möjligheterna till inflytande och påverkan att utveckla fjäll- och glesbygden bör regeringen uttrycka sitt stöd för basverksamheten i Gaaltije, vilket kan skapa hållbar verksamhet med fast anställd personal och därmed möjlighet till en långsiktig planering.

Stockholm den 2 oktober 2008

Marie Nordén (s)

Berit Andnor (s)

Gunnar Sandberg (s)